

พร้อม อัครวิน

จรัส ชูชื่น*

ไม่น่าเชื่อว่า ในวงการหนังตะลุง ซึ่งเป็นศิลปะการแสดงของศิลปินประจำถิ่นของภาคใต้ ก็มีคู่รักอัครวิน เช่นเดียวกับตำรวจยุคเผ่า ศรียานนท์ เป็นอธิบดีกรมตำรวจ แต่ที่มาของคำว่า อัครวิน คงมีความหมายแตกต่างกันออกไป ระหว่างตำรวจในสมัยนั้นกับ พร้อม อัครวิน ซึ่งเป็นหนังตะลุง ผู้ที่เคยมีอดีตอันรุ่งโรจน์ ทั้งในด้านการเล่นหนังตะลุงและในเรื่องของความรัก

หลายท่านโดยเฉพาะทางภาคใต้ ที่เคยดูหนังตะลุงมาแล้ว มักจะคุ้นหูกับชื่อของหนังพร้อม อัครวิน ทั้งนี้เพราะว่า ท่วงทำนอง จังหวะจะโคน สีการเต้น แหกแนวออกไปจากรูปแบบของหนังตะลุงร่วมสมัย กล่าวคือ มีเอกลักษณ์ประจำตัวในด้านการสร้างมุขตลกแบบสะใจผู้ดู ที่คาบถูกคาบคอก หรือบางครั้งจะตลกแบบหยาบโกลนเลยทีเดียว แต่ก็ยังเป็นทีสะใจผู้ดูอยู่นั่นเอง เพราะว่ามีวิธีการนำเสนอมิวสิคเรซซิ่งชวน ยอกย้อนจนกระทั่งผู้ดูชอบใจ

แต่จะอย่างไรก็ตาม ยังคงมีผู้ดูอยู่อีกกลุ่มหนึ่ง ไม่ค่อยพอใจวิธีการสร้างมุขตลกของพร้อม อัครวิน กลุ่มนี้จะกล่าวหาว่า พร้อม อัครวิน ไม่เป็นหนังตะลุงที่มีจรรยาบรรณของหนังตะลุงชอบเล่นลามก และพวกที่กล่าวหาอย่างนั้นแหละ ชมชอบการดูพร้อม อัครวิน เล่นที่สุด ผมได้สอบถามชาวบ้านที่เคยดูพร้อม อัครวิน มาแล้วหลายท่าน

และหลายสถานที่ มีข้อคิดเห็นเช่นเดียวกัน ก่อนที่จะได้ทราบถึงที่มาของคำว่า พร้อม อัครวิน ใครที่จะขอลำดับความเป็นมาในเชิงสาระสังเขป ดังนี้

เมื่ออายุหนังพร้อมใหญ่ หรือพร้อม อัครวิน มีอายุได้ 18 ปี เริ่มหัดเป็นลูกคู่ให้กับหนังพื้น บ้านหนองซี้แตก ตำบลรัตนภูมิ อำเภอรัตนภูมิ ขณะเดียวกันก็ช่วยเขียนเรื่องหนังตะลุงให้หนังพื้นไปด้วย ครั้นเห็นว่าหนังพื้นเล่นหนังไม่เป็นที่ชอบพอของผู้ดู ก็เลยฝึกเป็นนายหนังตะลุงเอง เมื่อครบ ๑๕ วัน ได้มีผู้มาติดต่อให้ออกโรงไปเล่นเลย และเป็นที่พอใจของผู้ดูมาก ต่อมาหนังพร้อม ก็ถูกเกณฑ์ทหารเลยเลิกเล่นหนังตะลุง

เมื่อพ้นจากการเป็นทหารเกณฑ์แล้ว ก็มาเป็นครูอยู่ที่โรงเรียนยางงาม ตำบลบางเหรียญ อำเภอรัตนภูมิ ซึ่งขณะนั้นมีครูอยู่เพียง ๒ คน ก็ผลัดเปลี่ยนกันไปสอนเด็กคนละวัน ได้รับเงินเดือนละ ๘ บาท หลังจากนั้น ๓ ปี ได้ลาออกจากอาชีพครู ไปเป็นลูกคู่หนังพื้นเผ่า แห่งอำเภอรัตนภูมิ ซึ่งเป็นอาจารย์ของหนังละมุน ปัจจุบัน และได้ไปเป็นลูกคู่ของหนังพื้น ปรมาจารย์ทางหนังตะลุงของภาคใต้ และได้เป็นศิลปินแห่งชาติด้วย โดยหนังพร้อมรับหน้าที่เป็นนายปี

ด้วยความรักที่จะเล่นหนังตะลุงเองเป็นชีวิตจิตใจ ก็ได้กราบลาหนังพื้นกลับบ้าน เพื่อที่จะกลับไปเป็นนายหนังตะลุงเองตามที่เคยใฝ่ฝันและที่ปรารถนา

ไว้ โดยพูดไว้กับหนังพื้นว่า "จะเล่นให้เหมือนหนังพื้น แต่ไม่เหมือน"

ในระหว่างที่เริ่มฝึกหัดหนังตะลุงอีกครั้งหนึ่งนั้น ก็ได้ยึดอาชีพช่างตัดผมควบกับอาชีพตัดรูป (แกะรูป) หนังตะลุงขายไปด้วย ขณะที่หัดหนังครั้งที่สองนั้น ได้มอบตัวเป็นลูกศิษย์ของหนังพื้น บ้านยางงาม และได้เริ่มออกเล่นตามงานหลวง งานราษฎร์ และงานวัด จนเป็นที่พอใจของผู้ดูตลอดมา

จะอย่างไรก็ตามหนังพร้อม ไม่เคยทิ้งตลกสัปดน หยาบโกลน บางครั้งถึงกับลามก เช่น บางเรื่องขณะที่ "อ้ายเท่ง" กำลังปลุกปล้ำนางสนม หนังพร้อมก็บรรยายฉากพิศวาสจนมองเห็นภาพพจน์ แต่ "ขุนพัน" นายตำรวจมือปราบสมัยนั้นบอกว่า ถ้าจะเล่นบทพิศวาสต้องมีรูปภาพประกอบด้วย จึงจะมีศิลป์ มิฉะนั้นจะเป็นการพูดหรือบรรยายโดยไม่มีภาพประกอบและต้องใช้ภาษาที่ไม่สุภาพเปลืองเกินความจำเป็น

หนังพร้อม มีความสามารถด้านการวาดรูปอยู่แล้ว จึงวาดรูป "อ้ายเท่ง" ปลุกปล้ำนางสนมประกอบเรื่องและนำมาเล่นอีก "ขุนพัน" จึงให้สมยานามหนังพร้อมใหญ่ แห่งบ้านหนองซี้แตก ตำบลรัตนภูมิ อำเภอรัตนภูมิ ซึ่งปัจจุบันเป็นอำเภอควนเนียงว่า "พร้อม อัครวิน" ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ●

* เลขานุการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์